
Utenforlandet Norge

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no

President

Norge må utdanne flere leger og spesialister. I dag baserer vi oss for mye på at andre land gjør jobben for oss.

«Land skal implementere effektiv planlegging, utdanning og opplæring av helsepersonell, (...) støtte opp om en helsepersonellstyrke som er tilpasset de særlige forholdene i hvert land og redusere behovet for å rekruttere helsepersonell fra utlandet». Det sier WHO-koden for internasjonal rekruttering av helsepersonell som Norge har sluttet seg til.

Men realiteten her hjemme er en helt annen. Ingen andre land i Europa har så høy andel av leger som er utdannet utenfor landet, som Norge. 43,7 prosent av alle yrkesaktive leger har sin utdanning fra utlandet, og denne andelen er stigende. Norge importerer over 30 prosent av alle ferdige spesialister. Vi er helt avhengige av at norske ungdommer velger å utdanne seg til leger i utlandet, og av å rekruttere ferdig utdannede spesialister fra utlandet. Nødvendige ressurser til god utdanning, vil komme pasientene til gode. Som ett av de rikeste landene i verden, burde vi utdanne flesteparten av legene i eget system slik vi har forpliktet oss til gjennom WHO-koden.

Grimstadutvalget skulle se på behovet for flere studieplasser i medisin og leverte sin rapport høsten 2019. Historisk har det vært en mye lavere vekst i antall studieplasser i medisin, sammenliknet med andre helsefagstudier og studieplasser generelt. Nesten halvparten av medisinstudentene vi trenger, utdannes i utlandet. Legeforeningen støtter utvalgets konklusjon om å øke antall studieplasser med 440, slik at Norge utdanner 80 prosent av de legene vi har behov for. Utvalget har en gjennomarbeidet argumentasjon som bygger på de samme forutsetningene som Helsedirektoratet legger til grunn for sin tilrådning om 1150 LIS1-stillinger. Det var et viktig gjennomslag for Legeforeningen da Helsedirektoratet i januar 2019 stadfestet at vi må øke antall LIS1-stillinger med 200. Helsetjenesten mangler spesialister i mange fag, samtidig som over tusen ferdig utdannede leger står i kø for å komme gjennom LIS1-nåløyet.

Men helsetjenesten vil trenge enda flere spesialister i framtida. Derfor må vi se på hele legeutdanningen samlet. Myndighetene må dimensjonere utdanningen av leger hele veien fra grunnutdanningen til ferdig spesialist, slik at vi møter framtidens behov for legespesialister. Legeforeningens vurdering er at det er behov for et tilskudd av minst 1500 leger per år i årene fremover. Samtidig må vi legge til rette for gode karriereløp slik at spesialistene fortsetter å bruke sin kompetanse i helsetjenesten, framfor tidlig pensjonering.

Når du møter en lege i vår offentlige helsetjeneste, skal det være en spesialist, eller en lege i spesialisering. Pasientene skal møte kvalitet og kompetanse, fordi det er viktig for pasientsikkerheten og for opplevelsen av en trygg og ivaretagende helsetjeneste. Da må vi utdanne nok leger hele veien gjennom til ferdig spesialist, og ikke basere oss på at andre land gjør jobben for oss.

Publisert: 16. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. desember 2025.